

Hyvinkään kaupunki
kirjaamo@hyvinkaa.fi

21.4.2023

Lausunto Kulomäki I asemakaavaluonnoksesta

Hyvinkään kaupunki on aloittanut Kulomäki-nimisen alueen asemakaavoittamisen. Asemakaavat alueelle on tarkoitus laatia osa-alueittain kolmessa osassa. Ensimmäisen asemakaavan nimi on Kulomäki I ja se käsittää alueella olevan maa-ainesten ottoalueen, eli sorakuopan alueen ja sitä ympäröivän mäntyvaltaisen kangasmetsän.

Kulomäki I:n asemakaavassa on tavoitteena tutkia mahdollisuutta lämmön kausivarastoinnin rakentamiseen, alueen kehittämiseen urheilu- ja virkistysalueeksi sekä sovittaa alueen toiminnot yhteen. Kulomäki I asemakaavan alueen pinta-ala on noin 26,4 ha.

Kaavatilanne

Aluetta koskevat Helsingin seudun vaihemaakuntakaavan merkinnät virkistysalue ja pohjavesialue (Hyvinkää, Rajamäki, Kiljava, Noppo, Nukari, Salmela, Teilinummi, Jäniksenlinna, Kaikula). Asemakaava-alueen eteläpuolelle on osoitettu taajamatoimintojen kehittämisvyöhyke ja länsipuolelle arvokas geologinen muodostuma (Häähänmäki-Alhoistenmäki-Sveitsinharju). Lisäksi aluetta koskevat maakuntakaavan yleiset suunnittelumääräykset.

Maakuntakaavan virkistysaluemerkinnällä osoitetaan yli 50 hehtaarin kokoiset yleiseen virkistykseen ja ulkoiluun tarkoitetut alueet. Merkintää koskevan suunnittelumääräyksen mukaan alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on turvattava virkistyskäyttöedellytysten säilyminen, alueen saavutettavuus, riittävä palveluvarustus sekä ympäristöarvot. Alueen suunnittelussa on kiinnitettävä erityistä huomiota ympäristön laatuun, alueen sijaintiin ekologisessa verkostossa sekä merkitykseen luonnon monimuotoisuuden kannalta. Alueelle voidaan yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa osoittaa selvitysten perusteella yhdyskuntarakenteen eheyttämisen kannalta tarpeellisia paikallisia väyliä ja yhdyskuntateknisen huollon laitteita ja rakenteita. Merkintään liittyy MRL 33§:n mukainen rakentamisrajoitus.

Asemakaava sijoittuu maakuntakaavassa ominaisuusmerkinnällä osoitetulle pohjavesialueelle. Maakuntakaavan pohjavesialueen ominaisuusmerkintä ilmaisee alueen erityisominaisuutta ja siihen liittyvässä kaavamääräyksessä on kiinnitetty huomiota vesilähteiden suojeluun.

Merkinnän suunnittelumääräyksen mukaan aluetta koskevat toimenpiteet on suunniteltava siten, etteivät ne vaaranna pohjaveden laatua, määrää tai vedenhankintakäyttöä. Pohjavesialueiden maankäytön suunnittelussa tulee ottaa huomioon Uudenmaan maakuntaa koskeva vesienhoitosuunnitelma. Tavoitteena tulee olla pohjaveden laatua ja antoisuutta uhkaavien riskien vähentäminen. Yksityiskohtaisemman suunnittelun tulee perustua suunnittelualueella tehtyihin maaperä- ja pohjavesitutkimuksiin ja siinä tulee huomioida vesilain mukaiset suoja-alueet. Tavoitteena on turvata pohjaveden laadullinen tila ja antoisuus edistämällä vesivarojen kestävää käyttöä ja estämällä pohjavesien pilaantumista.

Alueella on voimassa Hyvinkään keskustaaajaman osayleiskaava 2030. Osayleiskaavassa asemakaava-alueelle on osoitettu merkinnät maa-ainesten ottoalue, ylijäämämaiden läjitysalue ja tärkeä tai vedenhankintaan soveltuva tai muu pohjavesialue. Maa-ainesten oton ja ylijäämämaiden läjityksen päätyttyä alueen käyttötarkoitus on kaavassa osoitettu urheilu- ja virkistyspalveluiden alueeksi.

Alueen asemakaavoitusta ohjaa Hyvinkään keskustaaajaman osayleiskaava, joten maakuntakaava ei ole alueella voimassa. Uudenmaan liitto antaa kuitenkin asemakaavan valmisteluaineistosta lausunnon alueeseen liittyvien maakunnallisten intressien johdosta.

Lausunto

Kaavaselostuksessa todetaan maakuntakaavatilanteen kuvauksen yhteydessä, että kaava-alueella on tällä hetkellä voimassa Helsingin seudun vaihemaakuntakaava, sekä Natura 2000 -alueiden ja suojelualueiden osalta Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaava. Uudenmaan liitto toteaa, että Helsingin seudun vaihemaakuntakaava on saanut kokonaisuudessaan lainvoiman 13.3.2023, ja siten myös Natura 2000-alueiden ja suojelualueiden osalta kaava-alueella on voimassa Helsingin seudun vaihemaakuntakaava.

Asemakaavan tavoitteena on mahdollistaa Riihimäellä sijaitsevan vaarallisen jätteen käsittelylaitoksen toiminnassa syntyvän hukkalämmön hyödyntäminen Hyvinkään kaukolämpöjärjestelmässä lämmityskauden aikana. Hukkalämmön hyödyntäminen on Uudenmaan maakunnan ilmastotavoitteiden mukaista ja tukee hiilineutraalisuustavoitteiden saavuttamista. Uudenmaan liitto katsoo, että lämpövaraston edellyttämä pinta-ala on vähäinen suhteessa koko virkistysalueeseen, eikä ole esteenä alueelle osoitettujen virkistystavoitteiden toteuttamiselle. Hyvällä suunnittelulla lämpövarasto ja alueen virkistyskäyttö on mahdollista sovittaa alueella yhteen. Kulomäen alueen tulevaisuudessa asemakaavoissa virkistystä on kuitenkin tarkasteltava kokonaisuutena ja myös lausuttavana oleva asemakaava on otettava alueen tulevaisuudessa asemakaavoissa asianmukaisesti huomioon.

Uudenmaan liitto on antanut maaliskuussa 2023 lausunnon Kulomäen lämpövarastohankkeen YVA-tarveharkinnasta.

Liitto toi lausunnossaan esille YVA-tarveharkintaa varten tehdyissä selvityksissä arvioidut merkittävimmät mahdolliset ympäristövaikutukset, joita ovat mahdollisessa massiivisessa vuototilanteessa pohjavedelle, luonnolle ja ympäröivälle maankäytölle aiheutuvat ympäristövaikutukset. Selvityksessä oli tunnistettu myös asemakaavan tarve. Lausunnossaan Uudenmaan liitto huomautti, että on tärkeää, että mahdolliset haitalliset vaikutukset pohjaveteen huomioidaan asemakaavoituksen ja lainsäädännön edellyttämän lupaharkinnan kautta.

Kaavaselostuksessa todetaan, että lämmön kausivaraston vaikutuksia on arvioitu laajasti YVA-tarveharkinnan yhteydessä, ja että raportti liitetään asemakaavan aineistoksi. Raportti ei ollut kaavaluonnoksen aineistoissa mukana.

Uudenmaan liitto esittää, että YVA-tarveharkinnassa tunnistetut mahdolliset merkittävät ympäristövaikutukset on tarvittavilta osin kuvattava kaavaselostuksessa ja kaavan vaikutusten arvioinneissa. Lisäksi on tarpeellista kuvata, miten mahdolliset merkittävät vaikutukset otetaan kaavassa huomioon ja/tai estetään esimerkiksi massiivisessa vuototilanteessa.

Paula Autioniemi
Va. aluesuunnittelun
vastuualueen johtaja

Ilona Mansikka
Kaavoituspäällikkö

Jakelu

Hyvinkään kaupunki
Uudenmaan liitto / Kirjaamo

Tiedoksi

Uudenmaan ELY-keskus